

THẾ NÀO LÀ NGƯỜI GIÁO VIÊN TOÀN DIỆN

Gs.Ts. Võ- Tông Xuân

Dạy học là một công tác rất phức tạp, cũng như sự vận hành của một cái máy tinh vi. Một xe ô tô hoặc một chiếc máy computer chạy tốt nhờ các bộ phận đều vận hành tốt; một người giáo viên toàn diện cũng thế, có thể được xem như một chiếc máy cao cấp có nhiều bộ phận tinh vi ráp vào. Ngoài phẩm chất đạo đức và chính trị cần phải có, mỗi người giáo viên cần có những kỹ năng tay nghề đặc biệt để có thể chắc chắn mỗi học viên của mình lĩnh hội đầy đủ những gì mình truyền đạt để họ có thể học giỏi thật sự (chứ không phải giỏi theo "chỉ tiêu" trên giao).

Những kỹ năng nói trên của người giáo viên là những kiến thức và kỹ thuật học được từ thầy cô của mình, từ sách vở, báo đài, Internet,... kết hợp với nghệ thuật giảng dạy mà mỗi người chúng ta tự rèn luyện. Trong thực tế, người giáo viên không thể hấp dẫn hoặc động viên mọi học viên của mình bằng kiến thức chuyên môn đơn thuần. Phân tích thật chi ly, chúng ta thấy cùng trong một con người giáo viên toàn diện, có 7 vai trò quan trọng sau đây:

1. Vai trò của một NHÀ CHUYÊN NGHIỆP

Nghề giáo là một nghề rất độc đáo. Và dạy học là một sự hành nghề rất chuyên nghiệp. Người giáo viên phải có tri thức cơ bản bao gồm sự hiểu biết về quá trình phát triển của trẻ con và người lớn, nguyên lý về dạy học, triết lý về giáo dục, lịch sử giáo dục, chính sách và pháp luật về giáo dục, v.v.

Do đó muốn qui nạp tri thức này một cách vững chắc, bản thân giáo viên phải trang bị cho mình kỹ năng thu nạp kiến thức, biết cách tìm tòi tri thức qua thư viện và *qua Internet*, và *phải biết cách lưu trữ có hệ thống những kiến thức và các thông tin mình đã tìm được*.

Một giáo viên nhà nghề luôn luôn mang theo mình hai món đồ nghề cơ bản: một lịch làm việc và một sổ tay ghi chép có hệ thống. Ngày nay người ta dần dần vi tính hoá các đồ nghề này cho nên giáo viên phải thạo vi tính và ít nhất một ngoại ngữ để dễ dàng khai thác thông tin mới.

2. Vai trò của một DIỄN VIÊN

Những giáo viên giỏi cũng là những diễn viên hay! Họ có kỹ năng về nói và biểu diễn trước đám đông, có thể đóng một vai tuồng, và

sử dụng một cách điều luyện không gian và các học cụ trước mặt học sinh. Giáo viên giỏi còn thỉnh thoảng làm cho người ta ngạc nhiên, tạo những tình huống hồi hộp căng thẳng, hoặc làm cho người ta cười vui trong lớp học.

Thư viện và Internet là nơi có nhiều tài liệu cung cấp những kiến thức, những vở kịch hay và những đoạn phim nổi tiếng để học cách diễn xuất hay.

3. Vai trò của một NGƯỜI QUẢN LÝ

Giáo viên cũng là những người biết quản lý dữ liệu. Vai trò quản lý bao gồm cả công tác chủ nhiệm lớp, đòi hỏi những kỹ năng thiết kế một chương trình hoặc dự án nhỏ, điều phối công việc, điều khiển và kiểm soát đám đông, tổ chức các buổi sinh hoạt (hình thức chia nhóm, lập các đội). Người quản lý phải nắm rõ tâm tư và hoàn cảnh khác biệt của từng học viên của mình để kịp thời động viên, hướng dẫn, kèm cặp và tạo điều kiện cho học viên ham học.

Cần quan sát những điển hình quản lý tốt. Cần tham khảo các tài liệu chỉ dẫn cách quản lý công tác chuyên môn. Thường xuyên học tập cách xây dựng kế hoạch (viết dự án nhỏ), cách tập hợp đám đông, cách xây dựng hồ sơ của lớp dùng phần mềm vi tính về cơ sở dữ liệu và làm biểu bảng, cách đánh giá hoặc cho điểm mỗi hoạt động của nhóm, từ đó học cách rút kinh nghiệm để cải tiến các hoạt động tiếp theo sau.

4. Vai trò của một NHÀ VIẾT VĂN

Giáo viên nào cũng phải có kỹ năng viết giỏi. Giáo viên tài ba thường có khả năng trình bày một cách rất rõ ràng và mạch lạc những ý nghĩ

của mình, biết sửa bài viết của người khác để nâng cao tính trong sáng dễ hiểu. Người biết viết giỏi thường rất nhanh nhẹn trong các việc thường ngày như viết và trả lời thư từ, soạn và cập nhật những giáo án, tài liệu giảng dạy và soạn đề thi.

Nên thường xuyên luyện tập viết văn, viết thư các loại, viết giáo án, viết báo cáo - kể cả báo cáo khoa học - tham khảo những bài văn, những mẫu thư giao thiệp, điển hình tiên tiến trong lãnh vực này. Sử dụng thành thạo chương trình máy tính để viết văn, lập biểu bảng và hình vẽ.

5. Vai trò của một NHÀ SÁNG CHẾ

Giáo viên còn là một người năng động, có nhiều sáng kiến, thiết kế và sản xuất ra thật nhiều trợ huấn cụ nghe nhìn, và biết cách sử dụng những thiết bị ấy để làm cho giờ lên lớp của mình ngày càng hữu hiệu hơn.

Do vậy, người giáo viên phải điều luyện trong sử dụng các trợ huấn cụ thông thường và sử dụng máy vi tính và một số phần mềm thích hợp để thiết kế và chế tạo các học cụ mới.

6. Vai trò của một NHÂN VIÊN TIẾP THỊ

Giáo viên cũng phải biết làm cho sinh viên "chịu mua" hàng của mình. Như những chuyên viên tiếp thị, giáo viên phải hiểu rõ tâm lý sinh viên của mình để thiết kế chương trình giảng dạy, thiết kế giáo án từng bài học như thế nào cho họ thích thú ham học môn học của mình, không bỏ thiếu bài nào.

Cần tham khảo các tài liệu hướng dẫn về nghệ thuật bán hàng, nắm rõ các kỹ năng thuyết phục khách hàng để cuối cùng họ chịu mua hàng của mình.

7. Vai trò của một CHUYÊN VIÊN

Giáo viên còn là một chuyên gia trong ngành chuyên môn của mình. Tương ứng với trình độ của từng đối tượng học viên, một chuyên gia môn học luôn luôn chọn nội dung thích hợp nhất, sắp xếp các nội dung đó một cách hợp lý để trình bày một cách dễ nhớ, dễ hiểu cho học viên, thường xuyên cập nhật môn học của mình bằng những nội dung mới nhất tham khảo từ tạp chí khoa học ngành mình được xuất bản bằng hình thức in hoặc trên Internet.

Chính nhờ tập luyện nhuần nhuyễn 7 vai trò trên đây, vai trò này bổ sung cho vai trò kia, mà nghệ thuật dạy học của mỗi giáo viên sẽ ngày càng hiệu quả hơn, học viên sẽ lãnh hội kiến thức một cách tưng tưng hơn để trở thành những công dân có tri thức thật sự, chấm dứt kiểu tri thức "theo chỉ tiêu"□

(Theo một số Tài liệu tham khảo tổng hợp)